

Sygn. akt II K 18/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy Grajewie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Aneta Frączek

Protokolant: Ewa Dziejma

w obecności **Prokuratora** -----

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach: 21 lipca 2017 roku, 21 września 2017 roku, 22 listopada 2017 roku i 17 stycznia 2018 roku sprawy:

Z. S.

ur. (...) w S.

syna C. i A. z d. W.

oskarżonego o to, że:

w dniu 20.12.2016r. na trasie S.-W., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,34 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...),

tj. o czyn z art. 178a § 1 kk

1. Oskarżonego **Z. S.** uznaje za winnego tego, że w dniu 20.12.2016r. na trasie S.-W., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,34 mg/l, 1,41 mg/l, 1,36 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) po drodze publicznej przy czym w momencie popełnienia tego czynu miał zachowaną zdolność zrozumienia jego znaczenia przy ograniczonej znacznie zdolności pokierowania swoim postępowaniem, tj. za winnego czynu z art. 178a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i za to, na podstawie art. 178a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk skazuje go, zaś przy zastosowaniu art. 60 § 1 kk i art. 60 § 7 kk odstępuje od wymierzenia mu kary.
2. Na podstawie art. 42 § 2 kk orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym przez okres 3 (trzech) lat.
3. Na podstawie art. 43 § 2 kk orzeka od oskarżonego **Z. S.** świadczenie pieniężne w kwocie 5.000,-(pięciu tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.
4. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. **M. S.** tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu kwotę 672,-(sześciuset siedemdziesięciu dwóch) złotych oraz kwotę podatku VAT w wysokości 154,56 (stu pięćdziesięciu czterech 56/100) złotych.
5. Zwalnia oskarżonego od opłaty sądowej i pozostałych kosztów sądowych w sprawie, którymi obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 18/17

UZASADNIENIE

do wyroku wydanego w sprawie w zakresie orzeczenia o świadczeniu pieniężnym.

Prokuratura Rejonowa w Grajewie zarzuciła Z. S. popełnienie czynu o znamionach określonych w art. 178 a § 1 kk polegającego na tym, że w dniu 20.12.2016r. na trasie S.-W., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,34 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Grajewie z dnia 17 stycznia 2018 roku wydanym w sprawie II K 18/17 uznano Z. S. za winnego tego, że w dniu 20.12.2016r. na trasie S.-W., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,34 mg/l, 1,41 mg/l, 1,36 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) po drodze publicznej, przy czym w momencie popełnienia tego czynu miał zachowaną zdolność zrozumienia jego znaczenia przy ograniczonej znacznie zdolności pokierowania swoim postępowaniem, tj. za winnego czynu z art. 178a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i za to, na podstawie art. 178a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk skazano go, zaś przy zastosowaniu art. 60 § 1 kk i art. 60 § 7 kk odstąpiono od wymierzenia mu kary.

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym przez okres 3 lat.

Na podstawie art. 43 § 2 kk orzeczono od oskarżonego Z. S. świadczenie pieniężne w kwocie 5.000,- złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu kwotę 672,- złotych oraz kwotę podatku VAT w wysokości 154, 56 złotych.

Zwolniono oskarżonego od opłaty sądowej i pozostałych kosztów sądowych w sprawie, którymi obciąża Skarb Państwa.

W dniu 24.01.2018 roku do tut. Sądu wpłynął wniosek obrońcy oskarżonego o sporządzenie uzasadnienia wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o pkt. 3 wyroku, czyli o świadczeniu pieniężnym.

Zważywszy na powyższe, ograniczono zakres uzasadnienia do wyjaśnienia podstawy prawnej tego wyroku oraz rozstrzygnięcia o środku karnym z art. 43 § 2 kk (art. 424 § 3 k.p.k.).

W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił na przypisanie oskarżonemu popełnienia czynu z art. 178 a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk polegającego na tym, że w dniu 20.12.2016r. na trasie S.-W., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,34 mg/l, 1,41 mg/l, 1,36 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) po drodze publicznej przy czym w momencie popełnienia tego czynu miał zachowaną zdolność zrozumienia jego znaczenia przy ograniczonej znacznie zdolności pokierowania swoim postępowaniem. Oskarżony kierował bowiem pojazdem mechanicznym – samochodem F. (...) o nr rej. (...). Poruszał się po drodze publicznej, trasie S. – W.. Kierował znajdując się w stanie nietrzeźwości, gdyż w wydychanym powietrzu miał stężenie alkoholu na poziomie 1,34 mg/l, 1,41 mg/l, 1,36 mg/l (k. 2,3). Określona w wyniku badania zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu przekroczyła wartość określoną w art. 115 § 16 kk, który zawiera definicję stanu nietrzeźwości. Zgodnie ze wskazanym przepisem, stan nietrzeźwości zachodzi wówczas, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. Oskarżony niewątpliwie spożywał przed rozpoczęciem jazdy alkohol i w związku z tym znajdował się w stanie nietrzeźwości. Swoim zachowaniem zrealizował więc znamiona czynu stanowiącego przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Zarazem oskarżony – jak wynika z opinii sądowo – psychiatrycznej, jakiej zasięgnięto w sprawie (k. 57-59), w momencie popełnienia zarzucanego mu czynu miał zachowaną zdolność zrozumienia jego znaczenia przy ograniczonej w stopniu znacznym zdolności pokierowania swoim postępowaniem. Jak ustalili biegli, Z. S. jest osobą upośledzoną w stopniu znacznym. Osoby takie jak oskarżony mają bardzo słabą kontrolę swojego zachowania. Bez kontroli zewnętrznej nie potrafią opierać się swoim zachciankom, poważniejsza motywacja do działania czy do powstrzymywania się od działania jest im niedostępna. Dlatego biegli stanęli na stanowisku, że nie kwestionując faktu,

że oskarżony widział, co robi prowadząc auto i przedtem pijąc alkohol, to zdolność do powstrzymywania się od tych czynności była znacznie słabsza niż u normalnie rozwiniętej osoby.

Uznając oskarżonego za winnego popełnienia czynu o znamionach określonych w art. 178 a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk, na podstawie art. 60 § 1 kk, art. 60 § 7 kk Sąd odstąpił od wymierzenia oskarżonemu kary. Jak wskazuje zarazem przepis art. 60 § 7 kk, nadzwyczajne złagodzenie kary w wypadkach określonych w tym przepisie polega na odstąpieniu od wymierzenia kary i orzeczeniu środka karnego wymienionego w art. 39 pkt. 2-3, 7 i 8, środka kompensacyjnego lub przepadku. Nie stosuje się zarazem art. 61 § 2 kk, co oznacza, że nie ma prawnej możliwości na odstąpienie od orzeczenia środków karnych określonych w powyższym przepisie, środka kompensacyjnego lub przepadku.

Przepis art. 39 pkt. 2-3, 7, 8 kk przewiduje następujące środki karne: zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej; zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi; zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu; zakaz wstępu na imprezę masową; zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych; nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym; zakaz prowadzenia pojazdów; świadczenie pieniężne; podanie wyroku do publicznej wiadomości.

W związku z powyższym Sąd orzekł wobec oskarżonego – oprócz zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym – także środek karny w postaci nałożenia obowiązku uiszczenia świadczenia pieniężnego.

Jak wskazuje przepis art. 43 a § 1 kk, odstępując od wymierzenia kary, a także w wypadkach wskazanych w ustawie, sąd może orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej; wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 60 000 złotych. W § 2 ww. przepisu wskazuje się, że: w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 1, art. 179 lub art. 180 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5000 złotych, a w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4 co najmniej 10 000 złotych, do wysokości określonej w § 1.

Jakkolwiek brzmienie ww. przepisu mogłoby sugerować, że w wypadku odstąpienia od wymierzenia kary Sąd nie jest związany treścią art. 43 a § 2 kk i może orzec świadczenie pieniężne w dowolnej kwocie, byleby nie przekraczała ona wartości 60.000zł, to stanowisko takie jest błędne. Jak się wskazuje w komentarzach do Kodeksu karnego np. pod red. W. W., A. Z., Kodeks karny. Część ogólna, tom I, część I, komentarz do art. 1-52, opublikowano: WK 2016 (dostępne w LEX) „Świadczenie pieniężne sąd obligatoryjnie orzeka w wypadku **skazania** za przestępstwa z art. 178a § 1 i 4, art. 179 i 180. Ustawa nie przewiduje żadnego wyjątku. Środek karny ma w tym wypadku charakter stricte represyjny, zwłaszcza jeśli zestawić go z minimalną wysokością świadczenia, która wynosi 5000 zł, a w przypadku skazania z art. 178a § 4 - 10 000 zł. Skazaniem jest także uznanie oskarżonego za winnego i odstąpienie od wymierzenia kary. Jeśli do takiej sytuacji dochodzi w przypadku wymienionych w art. 43a § 2 przestępstw, to następuje konieczność wymierzenia tego środka karnego”.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 43 a § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zobowiązania go do uiszczenia na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej kwoty 5000 złotych, czyli najniższej określonej we wskazanym przepisie.

W ocenie Sądu orzeczenie wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego w wyższym niż minimalny wymiarze nie byłoby uzasadnione w uwagi na jego sytuację majątkową. Z. S. jest bowiem osobą upośledzoną umysłowo, nie ma zawodu, utrzymuje się z pracy na gospodarstwie wolnym ojca (k. 92). Nie ma żadnego majątku (k. 21).

Dlatego orzeczono, jak w pkt. 3 wyroku.